

HILLEL'S JOSEPH MEYERHOFF
CENTER FOR JEWISH LEARNING

Arbori, Creatie & Creativitate

The Hillel Tu B'Shevat Seder
סדר ט"ו בשבט

Hillel

Table of Contents

Structure of the Tu B'Shevat Seder	1
First World: <i>Assiya</i> – Making	2
First Cup	
Explanation of <i>Assiya</i>	
Meditation	
Blessing and Eating Fruit	
Ritual – Identifying with Fruit	3
Material Midrash	
Sidebar – Protecting Our World	
Second World: <i>Yetzira</i> – Formation	4
Second Cup	
Explanation of <i>Yetzira</i>	
Meditation	
Blessing and Eating Fruit	
Ritual – Planting Our Seeds	5
Sidebar – Trees: The Ultimate Zionist Ideal	
Third World: <i>Beriyah</i> – Creation	6
Third Cup	
Explanation of <i>Beriah</i>	
Meditation	
Blessing and Eating Fruit	
Ritual – “Trees, Life & War” A Tu B'Shevat Talmud Page	7
Sidebar – Tikkun Olam and Why So Many Blessings	
Fourth World: <i>Atzilut</i> – Nobility	7
Fourth Cup	
Explanation of <i>Atzilut</i>	8
Blessing for Fragrant Fruits and Spices	
Ritual – Meditation	
Conclusion	8
Final Blessings	9

Ritual – Meditation

Appendixes

- A. History of Tu B'Shevat
- B. Identifying with Fruit
- C. Dream Mapping Sources
- D. Trees Life & War Talmud Page
- E. Trees Life & War Talmud Page Navigator

Structura sederului de Tu B'Svat

Structura sederului ne este cunoscuta de la Paste. Asemenea Pastelui, este încadrat de cele patru pahare de vin baute. Asemenea sederului de Paste, exista multe nivele simbolice reprezentate de aceste patru pahare. Fiecare pahar reprezinta o etapa diferita a creatiei în cadrul modului pe care îl au cabalistii de a înțelege universul. De asemenea, reprezinta cate un anotimp si un element de baza diferit. Temele acestor simboluri ne fac sa cercetam multe si diverse elemente ale relatiei omenirii cu arborii.

În sederul nostru de Tu B'Svat, fiecare pahar, sau lume, este asociat cu gustarea unui fruct simbolic pentru lumea respectiva, precum si de o activitate care evidentiaza spiritul acelei lumi. În timp ce sederul se desfasoara, veti observa aceeasi structura de baza pentru fiecare dintre cele patru lumi. Începem prin a spune binecuvantarea pe vin, dupa care acesta este baut. Urmeaza o scurta explicatie referitoare la fructul care reprezinta lumea respectiva. Explicatia este urmata de o scurta meditatie luata dintr-un midras, care se refera la natura unul fruct anume din lumea respectiva. După ce se spun cuvinte meditative si este contemplata pe scurt natura fructului, precum si ceea ce reprezinta, este recitata binecuvantarea pe fructe si se mananca fructul respectiv.

Apoi, după binecuvantare si meditatie, este sugerat un ritual în grup, în loc de alte lecturi în jurul mesei. Astfel, acest seder de Tu B'Svat - cand Tu B'Svat nu pica de Sabat sau sederul nu este sarbatorit de Sabat - ofera posibilitatea de a avea activitati creative care ar fi interzise de Sabat sau de alte Yom Tov.

Acest seder întruchipeaza o serie de ritualuri care reprezinta taramul fizic, creativ, intelectual si imaterial. În general, pentru fiecare taram, sunt oferite mai multe optiuni, si una dintre ele poate fi aleasa, sau puteti substitui ritualul sugerat cu propriul vostru ritual.

Mai jos se afla un tabel cu cele patru pahare de vin si ce reprezinta fiecare. □□

PAHAR	LUMEA CABALISTICA	ANOTIMP	ELEMENT DE BAZA	CULOAREA VINULUI	FRUCT
Primul	Facerea – <i>Assiya</i>	Iarna	Pamant	Alb	Coaja nu se mananca
Al doilea	Formarea – <i>Yetzira</i>	Primavara	Apa	Alb cu o picatura de rosu	Samburele nu se mananca
Al treilea	Creatia – <i>Beriah</i>	Vara	Aer	Jumatate alb, jumătate rosu	Nu are coaja sau sambure, se mananca în întregime
Al patrulea	Nobilitatea – <i>Atzilut</i>	Toamna	Foc	Rosu cu o picatura de alb	Nici unul

I. Prima lume – עשייה Facerea

Primul pahar

Turnati vin alb în pahar si spuneti urmatoarea binecuvantare:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגָּפֶן:

Baruch atah Adonai Eloheinu Melech Ha-Olam Boreh peri ha-gafen.

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul vitei de vie.

Explicatia Assiyei

Taramul Assiyei este cel mai departe de perfectiune potrivit Cabalei. In mod simbolic, acest taram necesita cea mai multa protectie, si de aceea se mananca fructe care au coaja la exterior - pentru a le proteja de elementele exterioare. Astfel, cu ajutorul acestui fruct si a paharului, devenim mai constienti de lumea tangibila din jurul nostru, atat în ceea ce priveste dimensiunea sa naturala cat si umana. Ne concentram asupra locului nostru în lume. □□

Meditatie

מדרש רבה שיר השירים פרשה ו פסקה כו

אל גנת אגוז ירדתי מה אגוז זה את נוטל אחד מהכרי וכולן מדרדרין ומתגלגלים זה אחר זה כך הן ישראל לקה אחד מהן כולן מרגישין הה"ד (שם ט"ז) האיש אחד יחטא וגו'

"Am coborat în dumbrava cu nuci..." (Cantarea Cantarilor 6:11) Ca si în cazul nucilor, daca îndepartezi una dintr-o gramada, se vor rostogoli toate. In acelasi fel stau lucrurile si pentru poporul lui Israel, daca unul dintre ei este lovit, cu totii simt lovitura. (Cantarea Cantarilor Rabbah 6:26)

Binecuvantarea si mancarea fructului

Fructele din taramul Assiya includ rodiile, migdalele, nucile, bananele, arahidele, etc. In cazul majoritatii produselor plantelor din categoria nucilor si fructelor din taramul Assiya, binecuvantarea este cea care se spune pentru fructe. Fructul se mananca imediat dupa ce se spune binecuvantarea.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ.

Baruch Atah Adonai Eloheinu Melech ha-olam Borei peri ha-etz

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul arborilor. Unele dintre fructele din acest taram sunt considerate ca provenind din pamant si nu din arbori (desi am putea sa le consideram ca fiind "fructe ale unor arbori"). Astfel de fructe si produse sunt bananele si arahidele. Pentru aceste fructe, spuneti urmatoarea binecuvantare:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

Baruch Ata Adonai Eloheinu Melech ha-olam Borei peri ha-adama.

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul pamantului.

Ritual – Identificarea cu fructul

Pe masura ce sarbatorim taramul Assiya si tot ce reprezinta acesta, haideti sa curatam coaja noastra metaforica si sa impartasim o parte din personalitatea noastra comunitatii care s-a adunat pentru a celebra impreuna sarbatoarea de Tu B'Svat. Traditia evreiasca este plina de surse în care oamenii si calitatile umane sunt comparate cu arbori si fructe. Formati mai multe grupuri si studiatii materialele de mai jos. Dupa ce le cititi, vorbiti în cadrul grupului vostru despre tipul de fruct cu care va identificati cel mai bine.

VEDETI Anexa "SURSE DESPRE FRUCTE"

Midrash

Ca material suplimentar pentru acest studiu de text si discutie, faceti o interpretare din punct de vedere fizic a materialului despre care ati învatat si a fructului cu care va identificati, folosind o serie de obiecte ca: acuarele, lut, carioca, etc...

VEDETI ANEXA "SURSE DESPRE FRUCTE"

Protejarea lumii noastre

Midras *Ecleziastul Rabbah* 7:19

בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו ראה מעשי כמה נאים ומשובחין הן כל מה שבראתי בשבילך בראתי תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי שאם קלקלת אין מי שיתקן אחרריך
Atunci cand Dumnezeu l-a creat pe Adam, l-a plimbat pe acesta în jurul tuturor arborilor din Gradina Edenului si i-a spus: "uite ce minunate si demne de laude sunt toate creaturile mele. Tot ceea ce am creat, pentru tine le-am creat. Ai grija sa nu Imi distrugi lumea; caci daca o vei distruge, nu va mai fi nimeni care sa o repare dupa tine.

Am îndepartat în mod simbolic coaja noastra si ne-am deschis în fata celor din jurul nostru. Totusi, pe masura ce sarbatorim Tu B'Svat, este important sa fim constienti de arborii si de fructele care au nevoie de protectie fata lumea fizica, tangibila. Coaja protectoare pe care le-o ofera natura nu este suficienta pentru a-i proteja de umanitate. Statisticile referitoare la gradul în care umanitatea vatameaza natura sunt îngrijoratoare. Vizitati siteurile de Internet ale organizatiilor de mai jos pentru a afla mai multe informatii pe probleme de mediu si ce puteti face pentru a ajuta. □□

*In fiecare zi, un numar estimat de 100 de specii de plante si animale dispar ca urmare a defrisarii.

-National Wildlife Federation (www.nwf.org)

*In medie, oamenii elibereaza 16 milioane de tone de bioxid de carbon în atmosfera la fiecare 24 de ore. Este echivalent cu 150 de mari eruptii vulcanice pe an - dintre care un sfert s-ar afla în Statele Unite.

-Onesweetwhirled.org

*Doar 5% din suprafata lumii se afla în zone nationale protejate. Acestea includ rezervatii naturale, parcuri nationale, monumente, zone de management al habitatului si a animalelor salbatice, precum si peisaje protejate.

-Coalition on the Environment and Jewish Life (www.coejl.org)

II. Cea de-a doua lume – יצירה Formarea

Cel de al doilea pahar

Turnati un pahar cu vin alb. Adaugati putin vin rosu si spuneti binecuvantarea pe vin.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

Baruch atah Adonai Eloheinu Melech Ha-Olam Boreh peri ha-gafen.

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creezi fructul vitei de vie.

Explicatia Yetzirei

Ne concentram atentia asupra dezvoltarii interioare, spirituale. Fructul acestei lumi nu are coaja, dar nu se mananca ce se afla în interior. Samburele este un mijloc de regenerare. Simbolizeaza retrezirea la viata a pamantului si cu ajutorul sau putem cauza o transformare a materiei "prime."

Meditatie

שם דרש רבי חיא בר לוליאני, מאי דכתיב, (תהלים צב) "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה?" אם נאמר תמר, למה נאמר, ארז? ואם נאמר, ארז, למה נאמר, תמר? אילו נאמר, תמר, ולא נאמר, ארז, הייתי אומר, מה תמר [שם ע"ב] אין גזעו מחליף, אף צדיק [חס ושלום] אין גזעם מחליף, ואילו נאמר ארז ולא נאמר תמר, הייתי אומר, מה ארז אין עושה פרות, אף צדיק [חס ושלום] אין עושה פרות, לכך נאמר תמר וארז:

Rebbe Hiyya Bar Luliani povestea: De ce se spune: (Psalmi 92:13) "Cei drepti vor înflori ca un curmal si vor prospera asemenea unui cedru libanez." Daca sunt asemenea curmalilor, de ce apar cedrii, iar daca sunt asemenea cedrilor-de ce apar curmalii?

Daca ar fi fost vorba doar de curmali, nu si de cedri, as fi crezut ca este vorba de asemanarea cu un curmal, al carui trunchi nu mai poate creste dintr-un ciot, daca ar fi taiat, astfel întâmplându-se cu o persoana dreapta, Doamne fereste! Iar daca s-ar spune doar cedru, si nu curmal, as fi crezut ca, asemenea unui cedru care nu poarta fruct catre lumea urmatoare, si un om drept, Doamne fereste, nu ar purta fruct. De aceea este necesar sa apara ambii arbori. (Talmudul Babilonian, Ta'anit 25a-b).

Binecuvantarea si mancarea fructului

Luati unul dintre fructele din taramul formarii. Printre aceste fructe se afla maslinele, curmalele, ciresele, prunele, caisele, etc. si spuneti urmatoarea binecuvantare:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ

Baruch Atah Adonai Eloheinu Melech ha-olam Borei peri ha-etz

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul arborilor.

Ritual - Plantarea semintelor noastre

Odata cu acest pahar ne concentram asupra interiorului tare al fructului, pe care în mod normal în aruncam fara a-i mai acorda atentie. Intelegem ca samburele este un mijloc de renastere, datorita samburelui exista fructul si se trece la urmatoarea generatie. Invataturile rabinice vorbesc despre importanta plantarii arborilor.

מדרש תנחומא קדושים פרק ח
כי תבואו אל הארץ ונטעתם אמר להם הקב"ה לישראל אע"פ שתמצאו אותה מליאה כל טוב לא תאמרו נשב
ולא נטע אלא הו זהירין בנטיעות שנאמר ונטעתם כל עץ מאכל כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו
אחרים אף אתם היו נוטעים לבניכם שלא יאמר אדם אני זקן כמה שנים אני חי מה אני עומד מתיגע לאחרים
למחר אני מת

Atunci cand vei intra pe acel pamant si vei planta orice fel de arbore pentru mancare... (Lev. 19:23)
Dumnezeu i-a spus lui Israel, "Chiar daca veti gasi [pamantul] plin de bunatati, nu trebuie sa spuneti
'voi sta si nu voi planta.' Din contra, îngrijiti-va sa plantati." Dupa cum se spune, *vei planta orice fel de
arbore pentru mancare.* Asa cum ai intrat pe pamantul respectiv si ai gasit arbori plantati de altii, la fel si
tu trebuie sa plantezi pentru copiii tai. Nu trebuie sa spunem, 'Sunt batran; oare cat o sa mai am de trait?
De ce sa muncesc din greu pentru altii, cand as putea muri chiar maine?' (Midras Tanchumah, Kedoshim 8).

Arborii: Cel mai înalt ideal sionist

O activitate obisnuita de Tu B'Svat este reprezentata de o actiune de plantare în Israel. Arborii cumparati pot fi plantati într-una dintre padurile JNF (Jewish National Fund - Fondul National Evreiesc) din Israel. Plantarea arborilor a fost o parte integrala a idealului sionist de stabilire pe pamantul lui Israel, înca de la sfarsitul secolului al XIX-lea. Plantarea arborilor era vazuta ca un ritual necesar pentru a se stabili o legatura cu pamantul. Arborii reprezentau un simbol esential al misiunii sioniste de a "întinde radacinile" în tara stramoseasca a evreilor. Continuand ideea de plantare a arborilor ca mijloc de stabilire a unei traditii exprimate în Midras, a devenit o practica sa se planteze arbori în amintirea celor dragi. Padurile plantate în amintirea celor care au murit stabileste o traditie si se realizeaza o continuitate efectiva între trecut si viitor.

Un exemplu puternic si explicit în acest sens poate fi observat în anuntul de la Padurea Martirilor Holocaustului din Ierusalim: □ □

*Amintirea celor sase milioane dintre sfintii nostri va deveni eterna prin arborii care vor fi plantati în pamant, cel mai aproape de inima fiecarui evreu [Ierusalim]. Numele lor vor fi sfintite pentru vesnicie de catre arborele care se reînnoieste de fiecare data cand se trece într-un nou an.
'Padurea celor sfinti' va creste pe Dealurile Iudeii la intrarea în capitala Israelului, fiind astfel o contributie practica la înflorirea acestei importante zone.*

Plantarea arborilor ramane o parte vitala a dezvoltarii si mentinerii statului Israel. Prin eforturile JNF, care a plantat peste 210 milioane de arbori, Israel este singura tara din lume care a avut mai multi copaci la sfarsitul secolului XX, decat a avut la începutul sau. Pentru mai multe informatii despre JNF, arbori si probleme de mediu, precum si pentru a planta un arbore în Israel, vizitati site-ul www.jnf.org

III. Cea de a treia lume *בריאה* - Creatia

Al treilea pahar

Umpleti jumatate de pahar cu vin alb, iar cealalta jumatate cu vin rosu, dupa care spuneti binecuvantarea pe vin.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

Baruch atah Adonai Eloheinu Melech Ha-Olam Boreh peri ha-gafen.

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul vitei de vie.

Explicatia pentru *Beriah*

In cel de-al treilea taram, Creatia, arborii s-au maturizat si infloresc. Nu mai este nevoie de o coaja protectoare, nici înăuntru, nici în afara. Fructul taramului Creatiei nu are nici coaja, nici sambure si poate fi mancat asa cum este. Acest taram apartine intelectului. Printre fructele din acest taram, se afla: struguri, smochine, mere, citrice, lamai, pere, gutui si roscove.

Meditatie

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נד/א-ב
אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מאי דכתיב נוצר תאנה יאכל פריה למה נמשלו דברי
דברי תורה כתאנה מה תאנה זוכל זמן שאדם ממשמש בה מוצא בה תאנים אף דברי תורה כל זמן שאדם הוגה
בהן מוצא בהן טעם

Rabinul Chiya bar Abba a spus în numele Rabinului Yochanan. Care este sensul versului, "Cel care are grija de un smochin se va bucura de fructul sau..." De ce sunt comparate cuvintele Torei cu un smochin? In cazul unui smochin, atat timp cat cineva îl examineaza, persoana respectiva va gasi smochine. La fel stau lucrurile si în cazul cuvintelor Torei, atat timp cat cineva mediteaza asupra lor, se vor descoperi noi idei. (Talmudul Babilonian Eruvin 54a-b)

Binecuvantare si mancarea fructului

Luati unul dintre fructele din lumea Creatiei si spuneti urmatoarea binecuvantare:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ

Baruch Atah Adonai Eloheinu Melech ha-olam Borei peri ha-etz

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului,
Care creeaza fructul arborilor.

Unele plante de padure, asemenea capsunilor, provin de asemenea din aceasta lume. Iata binecuvantarea pentru aceste fructe:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי האדמה:

Baruch Ata Adonai Eloheinu Melech ha-olam Borei peri ha-adama.

Binecuvantat esti tu Doamne, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul pamantului

Ritual - "Arborii, viata si razboiul" o pagina din Talmul despre Tu B'Svat

Deoarece acesta este taramul intelectului, ne vom aloca timp pentru a studia textele evreiesti despre relatia umanitatii cu arborii. Exista în Biblie un vers unde oamenii sunt comparati cu arborii: "Cand într-un razboi împotriva unui oras, acesta trebuie asediat timp de mai multe zile pentru a fi cucerit: nu trebuie sa încerci sa îi distrugi arborii, folosind toporul împotriva lor, caci din ei vei manca, nu ai voie sa îi dobori. Caci sunt oare arborii de pe deal asemeni oamenilor, care se pot retrage din fata ta în orasul asediat?" dupa cum veti vedea, comentatorii bibliei nu sunt de acord cu privire la interpretarea acestui vers.

Tikkun Olam si motivul pentru care exista atat de multe binecuvantari

Cea mai populara ramura a Cabalei a fost inspirata de Rabinul Isaac Luria. Potrivit Cabalei lurianice, lumea a fost creata ca urmare a supra-concentrarii energiei Divine. Vasele care contineau energia Divina s-au spart, si astfel scantei ale Divinitatii se gasesc peste tot în lume. Scopul Cabalei lurianice este de a repara spaturile acelor vase printr-un act denumit *tikun olam*, sau repararea lumii, prin mantuirea scanteilor divine. *Tikun olam* depinde de intentia pe care o are cineva atunci cand îndeplineste o actiune. Astfel, intentia, sau kavanah, pe care o are cineva atunci cand îndeplineste o actiune, este cruciala. Tocmai din acest motiv, sederul de Tu B'Svat include atat de multe binecuvantari pentru cat mai multe fructe.

IV. Cea de-a patra lume – אצילות Nobilitatea

Al patrulea pahar

Cel de-al patrulea pahar de vin este rosu cu doar o picatura de alb. Simbolizeaza maturitatea completa si coacerea. Spuneti binecuvantarea pe vin:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

Baruch atah Adonai Eloheinu Melech Ha-Olam Boreh peri ha-gafen.

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeuul nostru, Stapan al universului, Care creeaza fructul vitei de vie.

Explicatia pentru Atzilut

Nici un fruct nu este asociat cu acest pahar. Taramul nobilitatii reprezinta spiritualitatea în stadiu pur si nu poate lua nici o forma fizica. Se pot aduce însa mirodenii sau fructe de mirosit. Acest lucru ne permite sa fim constienti de simturile noastre mai presus de stadiul de pipaire.

Binecuvantarea pentru fructe de mirosit si mirodenii

Exista o binecuvantare pentru mirodenii si fructele care sunt deosebit de mirositoare

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מִיְּנֵי בְשָׂמִים

Baruch atah Adonai Eloheinu Melech Ha-Olam Boreh minei besamim

Binecuvantat esti Tu, Domnul, Dumnezeu nostru, Stapan al universului, Care creezi diferitele tipuri de mirodenii.

Ritual – Meditatie

Meditatia ne permite sa intram în legatura cu ceea ce se afla mai departe de noi, precum si sa ne dam seama de existenta lumii si a nobilitatii ei.

Concluzie

Am încheiat acum sederul de Tu B'Svat. Sarbatoarea de Tu B'Svat ne permite sa ne gandim la relatia pe care o avem cu arborii si la lumea fizica din jurul nostru. De asemenea, ne permite sa ne gandim la responsabilitatea sociala pe care o avem fata de mediul înconjurator, fata de lume si fata de viitor. Tu B'Svat ne face o introducere în modul cabalistic de înțelegere a lumii si a lui Dumnezeu. Tu B'Svat ne permite de asemenea sa ne concentram asupra pamantului lui Israel si a fructelor sale.

Puteti continua sederul cat de mult doriti. S-ar putea sa doriti continuarea discutiilor care au început deja, sau puteti veni cu noi subiecte. De asemenea, toata lumea poate manca orice fruct doreste. Atunci cand toata lumea a terminat de mancat, se spun binecuvantarile traditionale de dupa masa. In plus fata de Birkat Hamazon cu care multi dintre noi suntem deja familiarizati, si care se spune doar dupa o masa la care s-a mancat si paine, exista de asemenea binecuvantari de încheiere care se spun dupa gustari sau mese care nu contin paine.

Dupa ce se mananca produse din grane, dar nu paine, vin, si/sau unul dintre fructele pentru care Israel este laudat în Biblie (struguri, smochin, curmale, masline, rodie) se recita urmatoarea binecuvantare de încheiere, cunoscuta si ca *Al Ha-Mechiya*:

Baruch Atah Adonai Eloheinu Melech ha-olam
Pe vin –al hagefen ve-al peri ha-gefen
Pe fructe – al ha-etz ve-al peri ha-etz
Pe produse din grane – al ha-mechiyia
Pe produse din grane si vin – al ha-mechiyia ve-al ha-
kalkalah ve-al peri ha-gefen
Ve-al tenuvat ha-sadeh ve-al eretz chemda tovah
u'rechavah sheratzita ve-hinchalta la-avoteinu le-echol
mipiryah ve-lisboah mituvah. Rachem na Adonai
Eloheinu al Yisrael amecha ve-al Yerushalayim irecha
ve'al tzion mishkan kevodecha ve'al mizbachecha
ve'al heichalecha, u'veneh Yerushalayim ir ha-kodesh
bi-meheira beyameinu ve-ha'aleinu le-tochah ve-
samcheinu be-vinyanah ve-nochal mi-piryah, ve-nisba
mituvah u-nevarechecha alehah bi-kedusha u-
vetoharah
De Sabat se adauga – u-retzeh ve-hanchileinu be-yom ha-
Shabat ha-zeh
De Ros Chodes se adauga – ve-zachreinu le-tova be-yom
Rosh ha-Chodesh ha-zah
Ki Ata Adonai tov u-meitiv la-kol, ve-nodeh lecha al ha-
aretz ve-al
Pe vin – peri gafnah. Baruch Ata Adonai al ha-aretz
ve-al peri gafnah.
Pe fructe – peirotehah. Barch Ata Adonai al ha-aretz
ve-al perotehah.
Pe produse din grane – ha-mechiya. Baruch Ata Adonai al
ha-aretz ve-al ha-mechiya.
Pe produse din grane si vin – ha-mechiya ve-al peri ha-gefen.
Baruch Ata Adonai al ha-aretz ve-al peri gafnah.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם על:
על היין - על הגפן ועל פרי הגפן:
על פירות משבעת המינים - על העץ ועל פרי העץ:
על מזונות - על המחיה ועל הפלפלה:
על מזונות ויין ביחד - על המחיה ועל הפלפלה ועל הגפן
ועל פרי הגפן:
ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרציה
והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשבוע מטובה, רחב
(נא) יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך
ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך, ובגור
ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו והעלנו לתוכך
ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבוע מטובה ונברךך
עליה בקדשה ובטהרה:
בשבת:
ורצה והחליצנו ביום השבת הזה:
בר"ח:
וזכרנו לטובה ביום ראש החדש הזה:
כי אתה יהוה טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל:
על היין - פרי גפנה:
ברוך אתה יהוה על הארץ ועל פרי גפנה:
על הפירות - פרותיה:
ברוך אתה יהוה על הארץ ועל פרותיה:
על מזונות - המחיה:
ברוך אתה יהוה על הארץ ועל המחיה:
על מזונות ויין ביחד - המחיה ועל פרי הגפן:
ברוך אתה יהוה על הארץ ועל המחיה ועל הפלפלה ועל
פרי גפנה:

Binecuvantat esti Tu, Hasem Dumnezeul nostru, Stapan al universului,

Pe grane – pentru hranire si vigoare

Pe vin – pentru vita de vie si fructul sau

Pe fructe – pentru arbori si fructele lor

Pe grane si vin – pentru hrana si vigoare, pentru vita de vie si fructul sau

Si pentru produsele campului; pentru pamantul dorit pe care Tu ai fost multumit sa îl
oferi stramosilor nostri ca mostenire, pentru a manca din fructele sale si a fi fericiti de
bunatatea sa. Ai mila, Hasem, Dumnezeul Nostru, de Israel, poporul Tau; de Ierusalim
orasul Tau; de Zion, locul unde se afla gloria Ta; de Altarul si de Templul Tau.

Reconstruiești Ierusalimul, orasul sfânt, negresit în zilele noastre. Adu-ne în el și fericește-ne prin reconstruirea sa, și lasă-ne să mâncăm din fructele sale, să fim satisfacți de bunătatea sa și să Te binecuvântăm prin sfințenie și puritate.

De Sabat - și fii mulțumit să ne lași să ne odihnim de Sabat

De Ros Chodes – și ne ține minte pentru cele bune în această zi de Ros Chodes.

Caci Tu, Hasem, ești bun și faci tuturor bine, iar noi îți mulțumim pentru pământ □ □

Pe produse din grane – și pentru hrană. Binecuvântat ești Tu, Hasem, pentru pământ și pentru hrană.

Pe vin – și pentru fructul vitei de vie. Binecuvântat ești tu, Hasem, pentru pământ și pentru fructul vitei de vie.

Pe fructe – și pentru fructe. Binecuvântat ești tu, Hasem, pentru pământ și pentru fructele sale.

Pe vin și grane – vitalitate și pentru fructul vitei de vie. Binecuvântat ești tu, Hasem, pentru pământ, pentru vitalitate, pentru viața de viață și fructul său.

După ce se mănâncă un fel de mâncare pentru care nu se spune *Birkat hamazon* sau *al ha-mechiya*, se va recita următoarea binecuvântare:

Baruch Ata Adonai Eloheinu
Melech ha-olam boreh nefashot
rabot ve-chesronan al kol mah
she-barata le-hachayot bahem
nefesh kol chai baruch chei ha-
olamim.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
נַפְשוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹן עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָא
לְהַחְיֹת בָּהֶם נֶפֶשׁ כָּל חַי בְּרוּךְ חַי הָעוֹלָמִים

Binecuvântat ești tu, Hasem, Domnul nostru, stăpan al universului,
Care creează numeroase ființe vii cu deficiențele lor; pentru tot ceea ce
Tu ai creat cu scopul de a menține viața fiecărei creaturi.
Binecuvântat este El, viața lumilor.

Anexa A

Istoria

Tu B'Svat

Relatia umanitatii cu natura în general si cu arborii în mod special, a fost mereu complicata. Aceasta relatie a dus la o multitudine de raspunsuri, ideologii si miscari. Sederul de Tu B'Svat reprezinta o sansa timpurie de a reexamina aceasta relatie din diferite puncte de vedere.

Tu B'Svat este înregistrat prima data ca o data semnificativa în Misna. Potrivit scolii lui Hillel, marcheaza noul an al arborilor. Legea evreiasca recunoaste patru tipuri diferite de an nou. Existenta acestora demonstreaza o constientizare si sensibilitate fata de faptul ca oamenii traiesc în mai multe cicluri temporale si ritmuri. Simtim acest lucru ca elevi, atunci cand trebuie sa ne folosim de calendarul scolar, evreiesc, dar si gregorian. Tu B'Svat, noul an al arborilor, delimiteaza anii pentru ciclul agricol al darilor. In functie de an, într-un ciclu de sapte ani, trebuia platita o dare diferita. Aceste legi se aplicau doar pe pamantul lui Israel.

Dupa distrugerea Templului si expulzarea evreilor din Israel, Tu B'Svat a fost o sarbatoare relativ latentă, pana cand a fost dezvoltata de cabalistii care traiau în orasul Tfat în secolul al XVI-lea. Arborii si natura joaca un rol important în înțelegerea cabalistica a lumii. Potrivit acesteia, exista mai multe lumi, dintre care a noastra este cea mai de jos si mai departe de Dumnezeu. Desi fiecare lume este caracterizata printr-un grad de opacitate aflat în crestere, care îi ascunde radacina divina, toate lumile au o structura de baza comuna. Astfel, contemplarea oricarei lumi poate duce la cunoasterea structurii celui mai avansat taram teozofic. Natura este poate cel mai bogat simbol pe care îl au la dispozitie cabalistii pentru a le oferi informatii despre tinutul Divin. Spre deosebire de filozofi, pentru care natura permite aprecierea lui Dumnezeu, cabalistii cred ca natura este o reprezentare simbolica a taramului divin ascuns.

Potrivit doctrinei cabaliste, lumea noastra exista ca urmare a unei curgeri continue a energiei divine, care este canalizata prin 10 emanatii. In plus, exista patru "lumi," sau taramuri, prin care exista universul nostru. Acestea sunt: nobilitatea, creatia, formarea si facerea.

Anexa A - Istoria sarbatorii Tu B'Svat

Aceste lumi asigura o legatura între propriul nostru univers si Dumnezeu. Fiecare lume contine elemente diferite, toate fiind prezente si în universul nostru. Astfel, cea mai de sus lume, nobilitatea, este cat se poate de aproape de Dumnezeu. Reprezinta spiritualitatea pura. Urmatoarea lume, creatia, începe sa aiba aspecte fizice si materiale. In cea de-a treia lume, formarea, se formeaza materialele. Cea de-a patra lume, a facerii, combina toate elementele lumilor superioare pentru a forma universul asa cum îl stim si în care traим noi.

Semnificatia arborilor si a naturii pentru viata evreiasca a fost reexaminata odata cu aparitia Sionismului si stabilirea pe pamantul lui Israel la sfarsitul secolului al XIX-lea. Profitand de faptul ca Tu B'Svat exista deja în calendarul evreiesc ca o zi centrata pe arbori, dar si de nevoia practica de a dezvoltati teritoriul respectiv pentru a-l face locuibil, Tu B'Svat a fost adoptata ca zi nationala a arborilor. Copii de scoala care traiesc în Israel obisnuiesc sa planteze arbori pentru a sarbatori aceasta zi. Evreii care nu traiesc în Israel tin campanii de strangere de fonduri pentru plantari.

Mai recent, odata cu dezvoltarea miscarii ecologiste, precum si a unei constientizari a vulnerabilitatii pamantului, Tu B'Svat a fost adoptata de catre ecologistii evrei ca ziua în care trebuie studiat ce are de spus Iudaismul despre protectia pamantului si a naturii.

Pe masura ce ne adunam pentru a sarbatori Tu B'Svat, toate elementele descrise mai sus se întretaie pentru a forma sederul si a se respecta ziua. □□

Anexa B

Identificarea cu fructul

În lauda sa pentru pământul lui Israel, Tora enumera șapte fructe specifice.

Deuteronomul 8:8 numește Israelul, "Un pământ cu graș și orz, via de vie, smochine și rodii, un pământ al măslinilor și al mierii [de curmale]." Aceste fructe au un loc special în tradiția evreiască și sunt cunoscute sub denumirea de "cele șapte mirodenii." Primele noastre surse reprezintă o serie de comentarii rabinice despre aceste fructe

Graș

מדרש רבה שיר השירים פרשה ז פסקה ח
בטנך ערמת חטים והלא של איסטרובילין יפה משל חטים אלא איפשר לעולם להיות בלא איסטרובילין ואי איפשר לעולם להיות בלא חטים... ארשב"ל מה חטים הללו פסולת שלהם נמדדות עמהם כך ישראל (דברים כ"ט) מחוטב עציך עד שואב מימך אמר ר' יצחק מה חטים הללו כשהן יוצאין לזרע אינן יוצאין אלא במנין וכשנכנסין מהגורן נכנסין במנין כך כשירדו ישראל למצרים ירדו במנין שנא' (שם י') בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה וכשעלו עלו במנין שנא' (שמות י"ב) כשש מאות אלף רגלי...

Mijlocul tau asemenea unei gramezi de graș... Oare conurile de pin nu sunt mai frumoase decât grașul? Numai că nu se poate fără conuri, dar este de-a dreptul imposibil să trăim fără graș... Rabinul Shimon ben Levi spune că așa cum partile necomestibile ale grașului sunt măsurate cu acesta, la fel și Israel, după cum se spune, "De la tăietorul de lemne la cel care cara apă" (Deut. 29:10). Rabinul Yitzchak spune, așa cum grașul este plantat doar în gramezi, iar atunci când iese din granar, tot în gramezi vine, la fel, atunci când poporul lui Israel a coborât în Egipt, au coborât în grup, după cum se spune, "Stramosii vostri au coborât în Egipt, fiind în total șapte zeci de persoane" (Deut. 10:22). Și când au plecat din Egipt, tot în grup au plecat, după cum se spune, "aproximativ șase sute de mii de persoane mergând pe jos" (Exodul 12:37)...

(Cantarea Cantarilor Rabbah 7:8)

1. De ce este demn de lauda să se măsoare grașul cu resturile sale?
2. De ce se găsește poporul lui Israel mereu în număr mare?
Ce spune acest lucru despre valoarea ideii de comunitate?

Orz

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמ"ב
ואמר רב חסדא האי מאן דאפשר ליה למיכל נהמא דשערי ואכל דחיטי קעבר משום בל תשחית ואמר רב פפא האי מאן דאפשר למישתי שיכרא ושתי חמרא עובר משום בל תשחית

Rav Chisda spune: Toti cei care pot manca pâine din orz, dar în loc de aceasta ia pâine din graș, încalca interdicția de a fi risipitor. Rav Papa spune că persoana care poate bea bere, dar în loc de aceasta bea vin, încalca interdicția de a fi risipitor.

(Talmudul Babilonian, Sabat 140b) □□

Anexa B - Identificarea cu fructul

1. acestui fragment, cum este înțeleasă interdicția de a fi risipitor?
2. Cum corespunde această sursă cu înțelegerea voastră referitor la ideea de a nu fi risipitor?

Struguri

מדרש רבה שמות פרשה מד פסקה א
...מה הגפן היא חיה ונשענת על עצים מתים כך ישראל הם חיים וקיימים ונשענין על המתים אלו האבות וכן אתה מוצא כמה תפלות התפלל אליהו בהר הכרמל שתד האש כמד"א (מלכים א יח) ענני ה' ענני ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים ואמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל מיד נענה וכן משה בשעה שעשו ישראל אותו מעשה עמד ולמד עליהם זכות מ' יום ומ' לילה ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים מיד נענה שנאמר זכור לאברהם ליצחק ולישראל מה כתיב וינחם ה' על הרעה הוי כשם שהגפן הזאת חיה ונשענת על עצים מתים כך ישראל חיים ונשענים על האבות כשהם מתים הוי זכור לאברהם ליצחק ולישראל:

Asa cum vita este vie, desi este sustinuta de arbori morti, si Israel traieste, este sustinut si se sprijina pe cei plecati dintre noi, adica, patriarhii. Astfel, aflam ca Eliahu a spus mai multe rugaciuni la Muntele Carmel, dar nu i-au fost ascultate pana cand nu i-a mentionat pe patriarhi. Imediat ce i-a mentionat pe cei dusi, si a spus: "Doamne, Dumnezeuul lui Avraam, lui Isaac si al lui Israel..." a fost ascultat. La fel stau lucrurile si în cazul lui Moise, atunci cand Copiii lui Israel au comis pacatul Vitelului de Aur, a stat si a învatat pentru acestia timp de patruzeci de zile si nopti, dar nu a fost ascultat. Imediat ce i-a mentionat pe cei plecati dintre noi, a fost ascultat, dupa cum se spune, "Tine minte pentru Avraam, Isaac si pentru Israel." Asa cum vita traieste si este sustinuta de catre arbori morti, la fel Israel traieste si este sustinut de catre patriarhi. (Exodul Rabbah 44:1)

1. Cum îi ajuta si sustin patriarhii plecati dintre noi pe evrei?

מדרש רבה ויקרא פרשה לו פסקה ב
מה גפן זו יש בה יין ויש בה חומץ זה טעון ברכה וזה טעון ברכה כך ישראל חייבין לברך על הטובה ועל הרעה על הטובה ברוך הטוב והמטיב על הרעה ברוך דיין האמת

Asa cum strugurele contine vin si otet, si fiecare din ele necesita o binecuvantare diferita, la fel, Israel trebuie sa faca cate o binecuvantare atat pentru cei buni cat si pentru cei rai. Pentru cei buni, se spune, "Binecuvantat este Cel Care este bun si Care face bine." Pentru cei rai, se spune, "Binecuvantat este adevaratul judecator." (Leviticul Rabbah 36:2)

1. De ce trebuie sa spunem o binecuvantare pentru cei rai?
2. Se poate face o binecuvantare pentru raul din viata noastra?

Smochine

Proverbe 27:18

נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכֵל פְּרִיָּהּ וְשִׁמְרֵהּ אֲדֹנָיו יִכְבֹּד:

Cel care are grija de un smochin, se va bucura de fructul sau, iar cel caruia îi pasa de stapanul sau va fi onorat.

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נד/א-ב
אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מאי דכתיב נוצר תאנה יאכל פריה למה נמשלו דברי תורה כתאנה מה תאנה זו כל זמן שאדם ממשמש בה מוצא בה תאנים אף דברי תורה כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בהן טעם

Rabinul Chiya bar Abba a spun în numele Rabinului Yochanan. Ce sens are randul, "Cel care are grija de un smochin, se va bucura de fructul sau...?" De ce sunt comparate cuvintele Torei cu un smochin? Asemenea acestui arbore, care atata timp cat cineva îl examineaza, persoana respectiva va gasi smochine, si cuvintele Torei, atat timp cat cineva mediteaza asupra lor, persoana respectiva va descoperi noi comori de gandire. (Talmudul Babilonian, Eruvin 54a-b).

1. De ce este comparata Tora cu un smochin?
2. Ce ne învata acest text despre valoarea învățării?
3. Isi poate cineva "încheia" studiile?

Rodie

מדרש רבה שיר השירים פרשה ד פסקה ד
כחוט השני שפתותיך בשעה שאמרו את השירה (שם ט"ו) אז ישיר משה ומדברך נאווה שמראין באצבע ואומרים (שם) זה אלי ואנוהו באותה שעה התחיל משה משבחן כפלא הרמון רקתך הריקן שבכם רצוף מצות כרמון הזה אין צריך לומר מבעד לצמתך על הצנועין והמצומתין שבכם:

Buzele tale sunt asemenea unui fir stacojiu (Cantarea Cantarilor 4:3). Atunci cand Copiii lui Israel au cantat langa mare...Moise i-a laudat: Spranceana din spatele nimicniciei voastre straluceste asemenea unei rodii taiate în doua. Chiar si cei neînsemnati printre voi sunt plini de mitvot, asemenea unei rodii. In spatele valului tau... (Ibid: 1) Nu este nevoie sa li se aduca laude celor modesti si distinsi dintre voi." (Cantarea Cantarilor, Rabbah 4:4)

1. De ce sunt cei "neînsemnati" comparati cu o rodie?

Masline

Ieremia 11:16

זֵית רַעְנָן יִפָּה פְּרִי תֵאֵר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ לְקוֹל הַמּוֹלָה גְדֹלָה הִצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דְלִיּוֹתָיו:

Domnul tea numit "Maslin verde, placut, cu fruct ales." Dar, cu mare vuiet, i-a dat foc.

Rabinul David Kimhi, Radak, (1160-1235, Franta)

זית רענן - המשילה לזית לפי שהוא רענן כל זמן וכל ימות השנה עליו לחים:

Se face comparatia cu un maslin, deoarece acesta este mereu plin de viata, iar frunzele sale sunt umede în orice zi a anului.

מדרש תנחומא ישנה, תצוה א

שמן זית, הנך יפה עינים יונים, אמר להם הקב"ה דוגמא שלך דומה ליונה כו', כיצד כשהיה נח בתיבה, מה כתיב וישלח את היונה וגו' ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה, אמר להם הקב"ה מה היונה הביאה אורה לעולם, אף אתם נמשלתם ליונה, הביאו שמן זית והדליקו לפני, שנאמר ואתה תצאה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית.

Ulei de masline [Menora din Templu trebuie aprinsa cu ulei de masline]. "A, esti placuta draga mea, esti placuta cu ochii tai ca de porumbita" (Cantarea Cantarilor 1:15). Dumnezeu le-a spus Copiilor lui Israel ca imaginea lor este similara cu cea a unui porumbel. Cum asa? Cand Noe se afla în Arca, se spune "A trimis porumbelul...Acesta s-a întors catre seara, iar în ciocul sau se afla o frunza de maslin" (Geneza 8:8, 11). Dumnezeu le-a spus Copiilor lui Israel: Asa cum porumbelul a adus lumina lumii, si voi sunteti comparati cu acesta. Aduceti ulei de masline si aprindeti-l în fata Mea, dupa cum se spune, "Condu Copiii lui Israel si acestia îti aduc ulei de masline" (Exodul 27:20). (Tanchuma Yeshana, Tetaveh 1)

תנחומא תצוה א לא שמן אגוזים ולא שמן צנונות ולא שמן דגים או שאר שמנים אלא שמן של זית לפי שהזית סימן אור לעולם

Ulei pur din masline batute pentru luminat (Exodul 27:20) - De ce trebuie aprinsa Menora cu ulei de masline si nu din nuci, seu de peste sau alte uleiuri? Deoarece maslina este un simbol al luminii pentru întreaga lume. (Tanchuma, Tetaveh 1)

1. Cum de sunt comparati Copiii lui Israel cu uleiul de masline?
2. Cum aducem noi "lumina pentru întreaga lume?"

Curmale

Psalmi 92:13-16

צְדִיק כְּתֹמֵר יִפְרַח כְּאַרְז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יְהוָה צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ:

Cei drepti înfloresc asemenea unui curmal; prospera asemenea unui cedru libanez; plantati în casa Domnului, ei înfloresc dupa vointa lui Dumnezeu. Chiar si la batranete mai produc fructe; sunt plini de viata si prospetime, dovedind ca Domnul este drept, stanca mea, în care nu poate fi rau.

1. De ce sunt cei drepti comparati cu un curmal? Dar cu un cedru?
2. Este batranetea considerata o virtute în aceste versuri? Ce avantaje are?

"Cele Sapte Mirodenii" nu sunt singurele fructe care cresc în Israel, nici nu sunt singurele fructe despre care au comentat rabinii. Iata o serie de alte comentarii rabinice despre diverse fructe.

Nuci

מדרש רבה שיר השירים פרשה ו פסקה כו
אל גנת אגוז ירדתי מה אגוז זה את נוטל אחד מהכרי וכולן מדרדרין ומתגלגלים זה אחר זה כך הן
ישראל לקה אחד מהן כולן מרגישין הה"ד (שם ט"ז) האיש אחד יחטא וגו'

"Am coborat în dumbrava cu nuci..." (Cantarea Cantarilor 6:11) Ca si în cazul nucilor, daca îndepartezi una dintr-o gramada, se vor rostogoli toate. In acelasi fel stau lucrurile si pentru poporul lui Israel, daca unul dintre ei este lovit, cu totii simt lovitura. (Cantarea Cantarilor Rabbah 6:26)

1. Ce spune acest text despre unitatea evreilor? □ □

Roscov

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כג/א
אמר רבי יוחנן כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון
היינו כחולמים אמר מי איכא דניים שבעין שנין בחלמא יומא חד הוה אזל באורחא חזייה להווא
גברא דהוה נטע חרובא אמר ליה האי עד כמה שנין טעין אמר ליה עד שבעין שנין אמר ליה פשיטא לך
דחייית שבעין שנין אמר ליה האי [גברא] עלמא בחרובא אשכחתייה כי היכי דשתלי לי אבהתי שתלי נמי
לבראי

Rabinul Yochanan povesteste despre Choni, desenatorul de cercuri, ca întreaga sa viata a fost incitat de urmatorul vers: „Un cantec al Ascensiunii, cand Dumnezeu readuce norocul Tionului, iar noi vom fi asemenea visatorilor” (Psalmi 126:1). El mai întreaba, „Este oare cineva care doarme timp de 70 de ani într-un vis?” Intr-o zi, acesta calatorea pe drum si a vazut cum un barbat planta un roscov. Choni i-a spus barbatului, „De cat timp are nevoie acest arbore pentru a creste [si a avea fruct]?” Omul a raspuns, „Saptezeci de ani.” Choni i-a zis, „Crezi ca o sa mai traiesti înca saptezeci de ani?!” Barbatul i-a raspuns, „Lumea, asa cum am gasit-o eu, avea roscovi; stramosii mei i-a plantat pentru mine si la fel îi plantez si eu pentru copiii mei.” (Talmudul Babilonian, Ta’anit 23a)

1. Cum raspunde faptul ca omul acela planta roscovi la întrebarea lui Choni despre versul din Psalmi?
2. Cum se relateaza aceasta povestire cu notiunile pe care le aveti voi despre responsabilitate sociala?
3. Ce fel de mostenire vreti sa lasati generatiei urmatoare?

Vise despre fructe

Talmudul Babilonian, Brachot 57a

אמר רבי חייא בר אבא, הרואה חטים בחלום, ראה שלום, שנאמר, (תהלים קמז) "השם גבולך שלום, חלב חטים ושבועך". הרואה שעורים בחלום, סרו עונותיו, שנאמר, (ישעיה ו) "וסר עונך וחסאתך תכפר". אמר רבי זירא, אגא, לא סלקי מבבל לארץ ישראל, עד דחזאי שערי בחלמא. הרואה גפן טעונה בחלום, אין אשתו מפלת נפלים, שנאמר, (תהלים קכח) "אשתך כגפן פריה". שורקה, יצפה למשיח, שנאמר, (בראשית מט) "אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו". הרואה תאנה בחלום, תורתו משתמרת בקרבו, שנאמר, (משלי כז) "נצר תאנה יאכל פריה". הרואה רמונים בחלום, זוטרי - פרי עסקיה כרמוני.

Anexa B - Identificarea cu fructul

רַבְרַבִּי - רַבֵּי עֶסְקִיָּה כְּרַמּוֹנָא. פְּלִגִּי, אִם תִּלְמִיד חָכָם הוּא יִצְפֶּה לְתוֹרָה, שְׁנֵאמַר, (שיר ח) "אֲשַׁקֵּךְ מִיַּן הַרְקַח, מַעֲסִיס רַמְנִי". וְאִם עִם הָאֲרֵץ הוּא, יִצְפֶּה לְמִצְוָה, שְׁנֵאמַר, (שם ד) "כְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְתֵּךְ". מֵאֵי "רִקְתֵּךְ"? אֲפֹלוּ רִיקְנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִים מִצְוֹת כְּרַמּוֹן. הַרְוָאָה זֵיתִים בְּחֵלּוֹם, זוּטְרֵי - פְּרֵי וּרְבִי, וְקֵאֵי עֶסְקִיָּה כְּזֵיתִים. וְהֵי מִלֵּי פְּרִי, אֲבָל אֵילָנִי, הוֹנֵן לִיָּה בְּנִים מְרַבִּים, שְׁנֵאמַר, (תהלים קכח) "בְּיַדְךָ כִּשְׁתְּלֵי זֵיתִים" וְגו'. אֵיכָא דְאִמְרֵי, הַרְוָאָה זֵית בְּחֵלּוֹם, שֶׁם טוֹב יוֹצֵא לוֹ, שְׁנֵאמַר, (ירמיה יא) "זֵית רַעֲנָן, יִפֶּה פְּרֵי תֵאָר קָרָא ה' שְׁמֵךְ". הַרְוָאָה שְׁמֵן זֵית בְּחֵלּוֹם, יִצְפֶּה לְמֵאוֹר תּוֹרָה, שְׁנֵאמַר, (שמות כז) "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ". הַרְוָאָה תְּמָרִים בְּחֵלּוֹם, תִּמּוֹ עֲוֹנוֹתֶיךָ, שְׁנֵאמַר, (איכה ד) "תָּם עֲוֹנְךָ בֵּת צִיּוֹן" ... הַרְוָאָה הַדָּס בְּחֵלּוֹם, נְכֻסִיו מְצַלִּיחִין לוֹ, וְאִם אֵין לוֹ נְכֻסִים, יִרְשֶׁה נּוֹפֶלֶת לוֹ מִמְּקוֹם אַחֵר. אִמַר עוֹלָא, וְאִמְרֵי לָהּ בְּמִתְנִיתָא תְּנָא, וְהוּא דְחִזָּא בְּכַנְיָהּ. הַרְוָאָה אֲתֵרוֹג בְּחֵלּוֹם, הַדוּר הוּא לְפָנֵי קוֹנוֹ, שְׁנֵאמַר, (ויקרא כג) "פְּרֵי עֵץ הַדָּר כִּפְתֵי תְּמָרִים". הַרְוָאָה לוֹלֵב בְּחֵלּוֹם, אֵין לוֹ אֵלָא לֵב אֶחָד לְאָבִיו שְׁבַשְׁמִים.

Rabinul Chiya bar Abba spune ca acela care vede grau în visul sau, a vazut pace, dupa cum se spune "Confera taramului tau o stare de bine si te multumeste cu grau la alegere" (Psalmi 147:14).

Cel care vede orz în visul sau - pacatele sale îl parasesc, dupa cum se spune, "Vina ta va disparea si vei fi purificat de pacate" (Isaia 6:7). Rabinul Zeirah spune: "Nu am plecat din Babilon catre Tara lui Israel pana nu am vazut orz în visele mele."

Despre cel care vede struguri în vis: Daca este *abundent* - sotia sa va naste în siguranta, dupa cum este spus, "Sotia îti va fi asemenea unei vite pline de fruct în casa ta" (Psalmi 128:3). Daca este vita aleasa, respectivul trebuie sa îl astepte pe Mesia, dupa cum este spus, "Acela îsi priponeste magarul de o vita de vie si manzul acestuia de o vie aleasa" (Geneza 49:11).

Cel care vede un smochin în vis - Tora pe care a studiat-o se va pastra prin el, dupa cum este spus, "Cel care îngrijeste un smochin se va bucura de fructul sau" (Proverbe 27:18).

Daca cineva vede rodii în vis. Daca sunt putine, afacerile sale vor fi roditoare, asemenea rodiilor. Daca sunt multe, afacerile îi vor fi îndestulatoare, asemenea rodiilor. Daca sunt despicate în doua: Daca este înțelept, trebuie sa anticipeze studierea Torei, iar daca este ignorant, trebuie sa anticipeze facerea de *mitvot*, dupa cum este spus *Spranceana din spatetele nimicniciei voastre straluceste asemenea unei rodii taiate în doua.*" (Cantarea Cantarilor 6:7). La ce se refera cuvantul "spranceana" ("*rakateich*" în ebraica)? Chiar si cei neînsemnati (*reikanim*) dintre voi sunt plini de *mitvot*, asemenea unei rodii.

Daca cineva vede masline în vis - *afacerea sa va fi fructuoasa si îndestulatoare, asemenea maslinelor.* Acest lucru este valabil numai daca persoana respectiva vede fructul, dar daca vede un maslin, va avea multi copii, dupa cum este spus, "Fii tau asemenea unor puieti de maslini, în jurul mesei tale" (Psalmi 128:3). Unii spun ca daca cineva vede masline în vis, va avea un *renume bun / reputatie buna*, dupa cum se spune, Domnul te numeste 'Maslin verde,'" (Ieremia 11:16). Daca cineva vede ulei de masline în visul sau, persoana respectiva trebuie sa astepte lumina Torei, dupa cum se spune, "îti vor aduce ulei pur si masline batute" (Exodul 27:20).

Daca cineva vede curmale în vis - pacatele sale sunt iertate, dupa cum se spune, "Nedreptatea a trecut pentru tine, Dreptule Tion (*TaM primele doua litere pentru cuvantul ebraic TaMaR-curmala*)" (Lamentatiile 4:22)...

Anexa B - Identificarea cu fructul

Daca cineva vede mirt în vis, afacerile sale vor avea succes. Daca nu are afaceri, va primi o mostenire neasteptata. Unii spun ca aceasta interpretare provine de la Ula, altii cred ca din Misna, si anume ca se adevreste doar daca vede mirtul în buchete.

Daca cineva vede o citrica (*etrog*) în vis, persoana respectiva este frumoasa pentru Creatorul sau, dupa cum se spune "fructul unui arbore frumos..." (Leviticul 23:40).

Daca cineva vede un curmal, *lulav*, în vis, are o inima pentru Tatal sau în ceruri. □ □

Anexa C

Surse pentru interpretarea viselor

Taramul *Yetira* se refera la valoarea actului de a planta arbori. Talmudul contine o cunoscuta poveste despre Choni, Desenatorul de Cercuri, care face legatura între actul plantarii si vise.

TALMUDUL BABILONIAN, *TA'ANIT* 23A

אמר רבי יוחנן: כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה (תהלים קכ"ו) שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים. אמר: מי איכא דניים שבעין שנין בחלמא? יומא חד הוה אזל באורחא, חזייה לההוא גברא דהוה נטע חרובא, אמר ליה: האי, עד כמה שנין טעין? אמר ליה: עד שבעין שנין. אמר ליה: פשיטא לך דחיית שבעין שנין? אמר ליה: האי [גברא] עלמא בחרובא אשכחתי, כי היכי דשתלי לי אבהתי שתלי נמי לבראי. יתיב, קא כריך ריפתא, אתא ליה שינתא, ניס. אהדרא ליה משוניתא, איכסי מעינא, וניס שבעין שנין. כי קם חזייה לההוא גברא דהוה קא מלקט מינייהו. אמר ליה: את הוא דשתלתי? אמר ליה: בר בריה אנא. אמר ליה: שמע מינה דניימי שבעין שנין. חזא לחמריה דאתיילידא ליה רמכי רמכי. אזל לביתה, אמר להו: בריה דחוני המעגל מי קיים? אמרו ליה: בריה ליתא, בר בריה איתא. אמר להו: אנא חוני המעגל. לא הימנוהו. אזל לבית המדרש, שמעינהו לרבנן דקאמרי: נהירן שמעתתין כבשני חוני המעגל, דכי הוי עייל לבית מדרשא, כל קושיא דהוה להו לרבנן הוה מפרק להו. אמר להו: אנא ניהו, ולא הימנוהו, ולא עבדי ליה יקרא כדמבעי ליה, חלש דעתיה, בעי רחמי ומית. אמר רבא, היינו דאמרי אינשי: או חברותא או מיתותא.

Rabinul Johanan a spus: Acest om drept [Choni, Desenatorul de Cercuri] a fost intrigat întreaga viața de sensul versului din Psalmi (pe care îl cântam înainte de Birkat Hamazon de Sabat și sărbători), "Un cântec al pasilor, Atunci când Domnul i-a adus pe cei care s-au întors la Tion, am fost asemenea vizitorilor."

Acesta se întreba: Este posibil ca un om să traiască suficient de mult pentru a visa în mod continuu timp de șaptezeci de ani? [După cum este scris, "Căci Domnul a spus: După ce vor trece cei șaptezeci de ani ai Babilonului, o să mă interesez de voi și o să vă îndeplinesc promisiunea de a vă ajuta - de a vă readuce în acest loc." (Ieremia 29:10)]

Intr-o zi, acesta, calătorea pe un drum și a văzut un barbat care planta un roscov; s-a dus la el și l-a întrebat, "De cât timp are nevoie acest arbore pentru a crește [și a avea fruct]?" Omul a răspuns, "Șaptezeci de ani." Choni i-a zis, "Crezi că o să mai trăiești încă șaptezeci de ani?!" Barbatul i-a răspuns, "Lumea, așa cum am gasit-o eu, avea roscovi; strămoșii mei i-aplantat pentru mine și la fel îi plantez și eu pentru copiii mei." (Talmudul Babilonian, Ta'anit 23a)

Choni s-a așezat pentru a lua masă și l-a luat somnul. În timp ce dormea, un grup de stanci l-a înconjurat și a fost ascuns vederii celorlalți. A continuat să doarmă astfel timp de șaptezeci de ani. Când s-a trezit, a văzut un om care aduna fructul roscovului și l-a întrebat, "Tu ești cel care a plantat acest arbore?" Barbatul a răspuns: "Sunt nepotul lui."

Anexa C - Surse pentru interpretarea viselor

Atunci acesta a exclamat: "Este clar ca am dormit timp de saptezeci de ani." Si-a vazut apoi asinul, care avusese de atunci mai multe generatii de urmasi si s-a întors acasa. A întreat, "Mai este în viata fiul lui Choni, desenatorul de cercuri?" Oamenii i-au raspuns, "Fiul sau nu mai traieste, dar nepotul sau este aici." Acesta le-a spus oamenilor: "Eu sunt Choni desenatorul de cercuri," dar nimeni nu a vrut sa îl creada.

A mers apoi în Casa Invataturii si i-a auzit pe învatati spunand, "Legea ne este la fel de clara ca în zilele lui Choni, desenatorul de cercuri, caci de fiecare data cand venea în Casa Invataturii, obisnuia sa rezolve pentru învatati orice problema ar fi avut." Insa, cand acesta a strigat, "Eu sunt acela!" învatatii nu l-au crezut, nici nu l-au onorat asa cum s-ar fi cuvenit. Acest lucru l-a mahnit foarte mult, s-a rugat [ca sa moara] si a murit. Raba a spus: De aceea se spune, "Sa ai pe cineva langa tine, altfel este mai bine sa fii mort. □□)

Indrumar despre Choni

1. Cum raspunde faptul ca omul respectiv a plantat un roscov la întrebarea lui Choni despre versul din Psalmi?
2. De ce își cauta Choni proprii copii în generatia urmatoare?
3. De ce nu îl cred învatatii pe Choni?
4. Ce ne învata aceasta poveste despre mostenirea pe care o lasam generatiei urmatoare?
5. Ce mostenire doriti sa lasati generatiilor viitoare? □□

Dupa ce am citit povestea lui Choni si a viselor, sa studiem o sursa care se refera la vise cu fructe. Ca activitate, studiatii mai întâi textul de mai jos, apoi faceti un proiect de arta în care va descrieti visele.

Daca sederul are loc de Sabat, în loc de proiect artistic, discutati despre vise.

Talmudul Babilonian, Brachot 57a

אמר רבי חי'א בר אבא, הרו'אה חטים בתלום, ר'אה שלום, ש'נאמר, (תהלים קמז) "השם גבולך שלום, תלב חטים ישביעך". הרו'אה שעורים בתלום, סרו עונותיו, ש'נאמר, (ישעיה ו) "נסר עונך וחסאתך תכפר". אמר רבי זירא, אנא, לא סלקי מבבל לארץ ישראל, עד דחזאי ש'ערי בתלמא. הרו'אה ג'ון טעונה בתלום, אין אשתו מפלת נפלים, ש'נאמר, (תהלים קכח) "אשתך בג'ון פ'ריה". שורקה, יצפה למשיח, ש'נאמר, (בראשית מט) "א'סרי לג'ון עיר'ה ולש'רקה בני את'נו". הרו'אה תאנה בתלום, תורתו משתמרת בקרבבו, ש'נאמר, (משלי כז)

Anexa C - Surse pentru interpretarea viselor

"נ' צר תאנה י' אכל פריה". הרואה רמונים בתלום, זוטרי - פרי עסקיה פרמוני. רב רבי - רבי עסקיה פרמוני. פלגי, אם תלמיד חכם הוא יצפה לתורה, שנגמר, (שם ד) "כפלה הרמון רמתך". מאי "רמתך"? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות פרמוני. הרואה זיתים בתלום, זוטרי - פרי רבי, נקאי עסקיה פזיתים. והני מילי פרי, אבל אילני, הנני ליה בנים מרבים, שנגמר, (תהלים קכח) "בניך כשתלי זיתים" וגו'. איפא דאמרי, הרואה זית בתלום, שם טוב יוצא לו, שנגמר, (ירמיה יא) "זית רענו, יפה פרי ת' אר קרא ה' שמך". הרואה שמן זית בתלום, יצפה למאור תורה, שנגמר, (שמות כז) "ויקחו אליך שמן זית זך". הרואה תמרים בתלום, תמו עונותיו, שנגמר, (איכה ד) "תם עונך בת ציון" ... הרואה הדס בתלום, נכסיו מצליחין לו, ואם אין לו נכסים, רשה גופלת לו ממקום אחר. אמר עולא, ואמרי לה במתניתא תנא, והוא דתנא בכניהו. הרואה אתרוג בתלום, הדור הוא לפני קונו, שנגמר, (ויקרא כג) "פרי עץ הדר כפ' ת תמרים". הרואה לולב בתלום, אין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים.

Rabinul Chiya bar Abba spune ca persoana care vede grau în vis a vazut pace, dupa cum se spune, "Confera taramului tau o stare de bine si te multumeste cu grau la alegere" (Psalmi 147:14).

Cel care vede orz în visul sau - pacatele sale îl parasesc, dupa cum se spune, "Vina ta va disparea si vei fi purificat de pacate" (Isaia 6:7). Rabinul Zeirah spune: "Nu am plecat din Babilon catre Tara lui Israel pana nu am vazut orz în visele mele." □□

Despre cel care vede struguri în vis: Daca este abundent - sotia sa va naste în siguranta, dupa cum este spus, "Sotia îti va fi asemenea unei vite pline de fruct în casa ta" (Psalmi 128:3).

Daca este vita aleasa, respectivul trebuie sa îl astepte pe Mesia, dupa cum este spus, "Acela îsi priponeste magarul de o vita de vie si manzul acestuia de o vie aleasa" (Geneza 49:11).

Cel care vede un smochin în vis - Tora pe care a studiat-o se va pastra prin el, dupa cum este spus, "Cel care îngrijeste un smochin se va bucura de fructul sau" (Proverbe 27:18).

Daca cineva vede rodii în vis. Daca sunt putine, afacerile sale vor fi roditoare, asemenea rodiilor. Daca sunt multe, afacerile îi vor fi îndestulatoare, asemenea rodiilor. Daca sunt despicate în doua: Daca este înțelept, trebuie sa anticipeze studierea Torei, iar daca este ignorant, trebuie sa anticipeze facerea de mitvot, dupa cum este spus *Spranceana din spatele nimicniciei voastre straluceste asemenea unei rodii taiate în doua.* (Cantarea Cantarilor 6:7). La ce se refera cuvântul "spranceana" ("*rakateich*" în ebraica)? Chiar si cei neînsemnati (*reikanim*) dintre voi sunt plini de *mitvot*, asemenea unei rodii.

Daca cineva vede masline în vis - *afacerea sa va fi fructuoasa si îndestulatoare, asemenea maslinelor.* Acest lucru este valabil numai daca persoana respectiva vede fructul, dar daca vede un maslin, va avea multi copii, dupa cum este spus, "Fii tau asemenea unor puieti de maslini, în jurul mesei tale" (Psalmi 128:3). Unii spun ca daca cineva vede masline în vis, va avea *un renume bun / reputatie buna*, dupa cum se spune, Domnul te numeste 'Maslin verde,' (Ieremia 11:16). Daca cineva vede ulei de masline în visul sau, persoana respectiva trebuie sa astepte lumina Torei, dupa cum se spune, "îti vor aduce ulei pur si masline batute" (Exodul 27:20).

Anexa C - Surse pentru interpretarea viselor

Daca cineva vede curmale în vis - pacatele sale sunt iertate, dupa cum se spune, "Nedreptatea a trecut pentru tine, Dreptule Tion (*TaM primele doua litere pentru cuvantul ebraic TaMaR--curmala*)" (Lamentatiile 4:22)...

Daca cineva vede mirt în vis, afacerile sale vor avea succes. Daca nu are afaceri, va primi o mostenire neasteptata. Unii spun ca aceasta interpretare provine de la Ula, altii cred ca din Misna, si anume ca se adevereste doar daca vede mirtul în buchete.

Daca cineva vede o citrica (*etrog*) în vis, persoana respectiva este frumoasa pentru Creatorul sau, dupa cum se spune "fructul unui arbore frumos..." (Leviticul 23:40).

Daca cineva vede un curmal, *lulav*, în vis, are o inima pentru Tatal sau în ceruri. □ □

Arbori, viata & razboi

Rashi, Rabinul Slomo Yithaki

Cuvantul "caci" indica aici o întrebare. [Se poate spune]: "Sunt arborii de pe camp oameni care se pot lupta cu tine într-un asediu?" Te-ai chinui de foame si de sete, aseme ea celor din interiorul orasului. De ce i-ai taia?

Rabinul Avraham Ibn Ezra

Iata întelesul sau: Deoarece mananci din ei (arbori), nu îi vei taia. Caci un om este asemenea arborilor de pe camp - Acest lucru înseamna ca viata oamenilor reprezinta arborii de pe camp... Nu vei distrage un pom fructifer, care aduce viata oamenilor, ai voie doar sa mananci din el si nu ai voie sa îl distrugi pentru a asedia un oras. □ □

Nachmanide

Rabinul Abraham (Ibn Ezra) a înteles acest vers într-un mod deosebit de frumos, [ca pe o declaratie si nu ca pe o întrebare]... sensul versului „caci o un om este asemenea unui arbore de pe camp” reprezinta un mijloc de a sublinia dependentă umanitatii fata de arbori, dupa cum este scris, “O moara de mana sau o piatra de moara nu poate fi luata în amanet, pentru ca ar însemna sa se ia viata cuiva în amanet.” (Deuteronomul 24:6)

Inteleptii Talmudului au înteles în mod diferit acest vers, si anume ca este voie sa se taie un arbore fructifer pentru a se face asediu, iar Tora spune "Doar arborii despre care se stie ca nu mai fac fructe, pot fi distrusi..." "pentru a ne învăta ca trebuie taiati arborii neroditori înaintea celor fructiferi." Ei înteleg aceasta parte prin faptul ca Tora ne avertizeaza sa nu taiem arborii de dragul distrugerii, deci nici pentru asedii, asa cum fac alte armate... Nu trebuie sa faci acest lucru, caci ai credinta în Dumnezeu ca îți va preda potrivnicii "caci omul este asemenea arborelui de pe camp" de la el vei manca si vei trai si cu ajutorul lui va cadea orasul în fata asediului. Adica, vei trai de pe urma lui dupa ce vei fi capturat orasul...

Haketav ve-haKabala Rabinul Jacob Zevi

Meklenburg Secolul al XVIII-lea. Chiar daca intentia de a taia arborele nu este distructiva, ci constructiva, de exemplu pentru realizarea unei scari sau capturarea unui oras, tot este interzis sa se taie acel pom. Motivul este acela ca nu este adecvat sa se foloseasca vreuna dintre creatiile lui Dumnezeu pentru opusul motivului pentru care a fost menit. Un pom fructifer, care are menirea de a hrani si de a întari oamenii, nu trebuie folosit într-un asediu, care are menirea de a înfrange dusmanii prin înfometare... am impresia ca este mai adecvat sa traduc cuvantul "ki" prin "asemenea." Astfel, sensul versului este "Asemenea omului, la fel este si arborele campului" în contextul

Cand într-un razboi împotriva unui oras, acesta trebuie asediat timp de mai multe zile pentru a fi cucerit: nu trebuie sa încerci sa îi distrugi arborii, folosind toporul împotriva lor, caci din ei vei manca, nu ai voie sa îi dobori. Caci sunt oare arborii de pe deal asemeni oamenilor, care se pot retrage din fata ta în orasul asediat? Deut. 20:19

unui dusman care vine sa asedieze. Asa cum este interzis sa distrugi un popor asediat daca acestia va propun pacea si sunt de acord sa plateasca un bir, la fel, am fost avertizati referitor la distrugerea pomilor fructiferi, de la care se trage beneficiul mancarii fructelor... Copacii sunt asemenea unor oameni asediati. Asa cum este interzis sa distrugi oamenii asediati care accepta sa ofere un bir, la fel nu este voie sa se distruga pomii fructiferi, deoarece exista beneficiul adus de fructele acestora. **Midras Sifre Devarim** Din simpla citire a acestui vers, as fi crezut ca este interzis sa se taie arbori folosindu-se un topor. De unde stim ca este interzis sa distrugem arborii chiar si prin lipsirea acestora de apa? Deoarece se spune „sa nu se faca rau arborilor” – prin nici un mijloc.

Maimonide, Legile Regilor si Razboaiele Acestora

Este interzis sa se taie arbori fructiferi si sa fie lasati fara apa pentru a se usca, dupa cum se spune în Tora "sa nu se distruga arborii." Acest lucru se aplica nu numai în timpul unui asediu, dar si în orice situatie prin care cineva doboara un arbore, avand în minte un scop distructiv... Acest lucru este valabil nu numai pentru arbori, ci pentru oricine sparge un vas, rupa o haina, distrage o cladire, blocheaza o sursa de apa sau strica mancarea de o maniera distructiva, a încalcat interdictia de a nu fi risipitor... □ □

Talmudul de la Ierusalim, Kidusin 48b

Rabinul Hezekia a spus în numele lui Rav: Omul trebuie sa judece tot ceea ce vede cu ochii si nu este de mancare. □ □

Anexa E

ARBORII, VIATA & RAZBOIUL

îndrumar

Exista diverse opinii despre un vers care la prima vedere este foarte clar. Citind acest vers, puteti presupune ca se refera doar la perioade de razboi? Poate fi extins în orice context? Ati face exceptii sau îl vedeti ca pe o declaratie absoluta, fara echivoc?

Rashi - îndrumar

1. Prin ce este relevanta provocarea lui Rashi?
2. Este posibil ca persoanele "nevinovate" sa ramana neatinse în timp de razboi?
3. S-ar modifica oare parerea lui Rashi daca s-ar demonstra ca este nevoie sa se distrusa arborii?

Avraham Ibn Ezra - îndrumar

1. Potrivit lui Ibn Ezra, de ce nu avem voie sa distrugem pomii fructiferi?
2. Ce mai conteaza ca arborele "da viata oamenilor" în timp ce alti oameni sunt omorati?
3. Ar putea aceasta limitare sa submineze un obiectiv militar?
4. Daca raspunsul este da, de ce sunt arborii atat de importanti, potrivit lui Avraham Ibn Ezra.

Midras Sifre Devarim - îndrumar

1. Ce aspect special ne învata acest midras?
2. De ce este important acest lucru?

Maimonides - îndrumar

1. In ce fel extinde Maimonide aceasta afirmatie mai departe de situatia unui razboi?
2. Ce are în comun comentariul lui Maimonide cu fiecare dintre comentariile anterioare. Prin ce este diferit?
3. Permite Maimonide în vreo situatie distrugerea arborilor fructiferi? Dovediti-va punctul de vedere folosind pasaje din text.